

LBRIS

We know
books

Editor: Adrian Alexandru

Titlul cărții: CAPRA

Autor: dr. Dorina Ștefănașche, medic veterinar

© Editura ALEX-ALEX & LETI PRES

Această carte nu poate fi reprodusă integral sau parțial, prin mimeografie sau orice alte mijloace fără acordul scris al editurii.

Editura nu își asumă răspunderea pentru originea materialelor primite la redacție, aceasta revenindu-le exclusiv colaboratorilor.

Manuscrisele nepublicate nu se returnează autorilor.

Redactor de carte: **Bogdan Chircea**

Machetare și tehnoredactare: **Gabriela Chircea**

Coperta: **EDITURA ALEX-ALEX**

dr. Dorina Ștefănașche
medic veterinar

CAPRA

în gospodărie sau fermă

Editura ALEX-ALEX
București

CUPRINS

Cuvântul editorului	5
Capitolul 1: Avantajele creșterii caprelor	7
1.1. De ce să creștem capre?	7
1.2. Ce foloase avem în urma creșterii caprelor?	7
1.2.1. Laptele – de foarte bună calitate și în cantitate mare	7
1.2.2. Carnea – dietetică	8
1.2.3. Pieile – de foarte bună calitate	9
1.3. Cât mă costă întreținerea caprelor? Întreținerea – cheltuieli mici	9
1.4. Cum să scap de mirosul hircin – mirosul specific caprelor?	11
Capitolul 2: Ce trebuie să știm despre capre?	12
2.1. De ce laptele caprei e mai mult și mai bun decât al celorlalte specii de rumegătoare?	13
2.2. Când pot să dau capra la montă?	14
2.3. Care este perioada de gestație?	14
2.4. Caprele sunt inteligente?	14
2.5. Ce înseamnă inscripția "chevre" de pe unele produse lactate?	15
2.6. Ce trebuie să fac pentru a obține producții mari?	15
Capitolul 3: Scurt istoric – Domesticirea caprelor	16
3.1. Capra Aegragus (Bezoar)	17
3.2. Capra Prisca	17
3.3. Capra Falconeri	17
Capitolul 4: Crescătorii de capre în România și pe glob. De ce este importantă cunoașterea situației mondiale și naționale în domeniul creșterii caprelor?	18
4.1. Crescătorii de capre din România	19
Capitolul 5: Particularitățile exteriorului la caprine	21
5.1. Tipurile constituționale. Cum putem recunoaște caprele care produc mai mult?	21

5.2. Particularități ale exteriorului	22
5.3. Defectele ugerului	23
5.4. Greutatea corporală	24
5.5. Tipurile constituționale	24
5.6. Vârsta	25
5.7. Determinarea vârstei	25
Capitolul 6: Rase de capre. Care este cea mai bună rasă de capre?	27
6.1. Clasificarea raselor	27
6.2. Rase de capre din România	28
6.2.1. Rasa Carpatină - rasă de lapte	28
6.2.2. Rasa Albă de Banat – rasă de lapte	30
6.3. Rase de capre din lume	31
6.3.1. Rase pentru producția de lapte	31
6.3.1.1. Rasa Saanen	31
6.3.1.2. Rasa Toggenburg	32
6.3.1.3. Rasa Alpină Franceză	33
Capitolul 7: Înfiiințarea fermei de capre. Câte capre pot crește pe suprafața mea de teren?	34
7.1. Ce adăposturi trebuie să construiesc pentru capre?	34
7.2. Pot să le adăpostesc împreună cu alte animale?	35
7.3. Trebuie să separ țapii de capre?	35
7.4. Sisteme de creștere și întreținerea caprelor	35
7.4.1. Sisteme de creștere și exploatare intensivă	36
7.4.2. Creșterea și întreținerea în sistem extensiv	39
7.4.3. Creșterea și întreținerea în sistem extensiv împreună cu alte rumegătoare (vacii sau oi)	41
7.4.4. Creșterea și întreținerea caprelor în sistem gospodăresc	41
Capitolul 8: Reproducția caprinelor. Maturitatea sexuală	43
8.1. Care este vârsta optimă pentru montă?	43
8.2. Cum putem să influențăm apariția căldurilor?	44
8.3. Semnele exterioare ale căldurilor	45
8.4. Alegerea țapilor pentru reproducție	45
8.5. Vârsta țapului	46
8.6. Selecția femelelor	47
8.7. Conducerea fermei de capre	49
8.7.1. Evidența strictă a monei	49

8.8. Identificarea animalelor	49
8.9. Sisteme de montă	50
8.10. Noțiuni de ameliorare	51
8.11. Gestația și fătarea	52
8.11.1. Gestația	52
8.11.2. Fătarea	53
8.12. Amenajarea adăpostului	54
8.13. Metode de creștere, întreținere și hrănire a iezilor	55
8.13.1. Metoda de creștere naturală	55
8.13.2. Metoda de creștere artificială a iezilor	57
8.14. Întărirea iezilor	61
8.14.1. Întărirea tardivă	62
8.14.2. Întărirea timpurie se realizează la 30-35 zile	62
8.14.3. Întărirea foarte precoce	62

Capitolul 9: Hrănirea și adăparea caprelor. Cât și ce mănâcă o capră?

9.1. Hrănirea economică a caprelor	64
9.2. Creșterea caprinelor împreună cu bovinele și ovinele	69
9.3. Creșterea caprelor în turma satului	70
9.4. Alimentația caprelor în stabulație permanentă – expoatare intensivă	70
9.5. Exemple de rații pentru capre	71
9.6. Alimentația țapilor de prăsilă	76
9.7. Rețete și rații de furajare pentru capre în lactație	78
9.8. Cât și ce mănâcă o capră? Concluzii	79
9.10. Adăparea	79
9.11. Tehnologii de îngrășare pentru carne	80
9.12. Regim de recondiționare a caprinelor	81

Capitolul 10: Producțiile caprinelor și valorificarea lor integrală

10.1. Laptele	82
10.2. Compoziția și însușirile laptelui de capră	83
10.3. Tehnica mulsului. Care sunt caprele care nu se mulg?	85
10.4. Ponderea porțiunilor comerciale la tranșare	87
10.5. Producția piloasă	87
10.6. Folosirea gunoiului de capră	90
10.7. Prevenirea și combaterea bolilor caprinelor	90

Cartea pentru toți
S.C. ALEX-ALEX 2001
Calea Griviței, nr.158, sc.C, et.6, ap.22, sector 1, București
Telefon/fax: 021/222.86.38
e-mail: alex.alex2001@gmail.com
www.carteeonline.ro

Pentru comenzi mai mari de 5 ex. editura acordă o reducere de 25% și achitarea taxelor. Pentru comenzi mai mici de 5 ex. solicitantul își va achita taxele poștale. Achitarea se efectuează la ridicare. Livrare în limita stocului, prețuri valabile din data de 01.08.2008. Pentru comenzi mai mari de 20 exemplare rabatul se negociază. Urmare a majorărilor tipografice și a devalorizării repetate a leului, editura își rezervă dreptul să modifice prețurile fără o notificare în prealabil.

Minte sănătoasă în corp sănătos

1. Slăbim mâncând normal –Melissa Hall	8,50 lei
2. Masaj, presopunctură, reflexoterapie – Dr. Charles Hartmann	8,00 lei
3. Preparate fără foc – Florica Matei	8,50 lei
4. Preparate lacto-vegetariene	11,00 lei
5. Obezitatea între a fi și a nu fi – Barry Atkinson	8,00 lei
6. Alimentația copilului mic	9,00 lei
7. Diabetul și alimentația controlată – Jane Grant Tougas	9,00 lei
8. Succesul copilului nostru –Anant Pai	8,50 lei
9. Ghid pentru o viață lungă și sănătoasă	9,00 lei
10. Fitness – Gimnastică pentru toți – Richard Jankin	9,50 lei
11. Regimul disociat – dieta vedetelor –Anne Rice	9,00 lei
12. Rețete culinare din cartofi	8,50 lei
13. Preparate din pește (peștele și sănătatea) – Florentina Pavel	8,50 lei
14. Rețete culinare pentru toate buzunarele – Florentina Pavel	9,00 lei
15. Salatele – Florentina Pavel	9,00 lei
16. Preparate la minut – Florentina Pavel	8,00 lei
17. Prăjituri de casă – Florentina Pavel	8,00 lei
18. Fructe în prăjituri – Florentina Pavel	8,50 lei
19. Afrodiziace – Natural 100% - Florentina Pavel	9,50 lei
20. Preparate din ciuperci – Florentina Pavel	8,00 lei
21. Fructele și legumele – depozit de vitamine – Florentina Pavel	8,50 lei
22. Îngrijirea corpului cu produse naturale – Roberta Tărtășeanu	9,50 lei
23. Preparate din ouă – Florentina Pavel	9,50 lei
24. Plăcinte de casă – Florentina Pavel	8,00 lei
25. Pizza și alte preparate italienești – Florentina Pavel	8,00 lei
26. Dulciuri ca la mama acasă – Delia Vasilescu	8,00 lei

În afara colecțiilor

1. 23August 1944 – Controverse Istorico-Politice – Udrea Traian	15,00 lei
2. Plantele medicinale – Terapie naturală	12,00 lei
3. Life Coach. Antrenor de viață – C. Pavel	15,00 lei
4. Alege un nume copilului tău – Kyle J. Yeats	9,50 lei
5. Ghid pentru curățenia locuinței – Florentina Pavel	8,50 lei
6. Cum să devii fotomodel – Natasha Gayheart	8,50 lei
7. Studiul funcțiilor – Vinți D.	5,50 lei
8. Calculul integral intensiv-explicativ – Vinți D.	5,50 lei

Gospodăria de milioane

1. Nutria – Georg Gabriel Kircher	8,00 lei
2. Struțul –Matthew A. Caule	8,50 lei
3. Iepurele	9,00 lei

În același context al întreținerii și hrănirii caprei, trebuie să mai subliniem faptul că am inclus în carte o serie de rețete de hrană, recomandate de către specialiști, cuprinzând toate ingredientele necesare unei bune alimentații a caprei. Aceasta nu înseamnă, însă, că sunt și costisitoare. Veți vedea că este vorba de cele mai multe ori despre furaje care se găsesc în orice gospodărie, iar prepararea lor nu implică o muncă sau dotări deosebite.

Poate părea surprinzător, dar 6-7 capre, care în total abia dacă ajung la o treime din greutatea unei vaci, produc într-un an aceeași cantitate de lapte ca și aceasta, cu observația că au un consum de furaje semnificativ mai redus, atât cantitativ cât și calitativ.

Cartea este utilă, în același timp, investitorului care dorește să facă din creșterea caprelor o afacere profitabilă. Sunt prezentate sistemele intensiv și extensiv de creștere a caprelor, punându-se accentul pe latura ecologică a acestei activități. În acest context datele problemei se schimbă prin aceea că la câteva zeci sau sute de capete trebuie realizat un adăpost corespunzător, cu toate compartimentele necesare creșterii caprelor, de la țarcul caprelor de lapte până la creșă și spațiul de preparare a laptelui.

Și într-un caz și în celălalt, capra se poate dovedi un animal benefic pentru proprietar, aducându-i acestuia, atunci când condițiile de creștere sunt asigurate corespunzător, importante beneficii. Laptele de capră este deosebit de bun pentru consum, chiar și în stare proaspătă, nefiert. Brânzeturile din lapte de capră au o mare căutare și constituie o delicată pe care proprietarul de capre și le poate oferi gratis. Carnea de capră este de asemenea foarte gustoasă și mult mai ușor digerabilă decât carnea de vită sau oaie. De exemplu, carnea de ied este la fel de ușoară ca și carnea de pui. Nu în ultimul rând, de la capre puteți obține piei de calitate foarte bună, lână și puf cu mare căutare.

În concluzie, cu cheltuieli minime și practic fără riscuri, capra vă poate aduce un câștig satisfăcător, indiferent dacă creșteți numai 2-3 sau câteva zeci.

Încurajându-vă să vă lansați în creșterea caprelor, Editura Alex-Alex 2001 vă dorește mult noroc și spor.

Capitolul 1

AVANTAJELE CREȘTERII CAPRELOR

1.1. De ce să creștem capre?

Dintre toate rumegătoarele care se cresc la noi în țară, capra a fost plasată pe unul dintre ultimele locuri în sfera de interes zootehnic. Considerată prin tradiție "vaca săracului", acestei specii nu i s-a acordat niciodată importanța cuvenită.

În țările din vestul Europei, precum și în țări ca SUA și Australia, creșterea caprelor este de mult timp considerată o ocupație profitabilă.

Caprele pot asigura pe lângă necesarul de lapte și carne pentru o familie și un aport bănesc substanțial. Câteva capre pot fi cea mai bună soluție de a ieși din impas pentru familiile cu venit mic de astăzi. O fermă ecologică de capre poate aduce sume considerabile de bani, deci și bunăstarea mult visată.

1.2. Ce foloase avem în urma creșterii caprelor?

1.2.1. Laptele – de foarte bună calitate și în cantitate mare

Capra este o adevărată uzină producătoare de lapte.

În cazul raselor specializate, producția atinge 800-1200 l în 300 de zile de lactație.

În raport cu greutatea corporală, capacitatea lactogenă a caprei este de 10-20 ori mai mare decât propria greutate, față de numai 6-7 ori la vacile din rase perfecționate.

Aceasta înseamnă că o vacă de 600 kg produce 9000 l lapte în 330 zile, în timp ce o capră de 45 kg produce 1200 l lapte în 270-300 zile de lactație, lapte cu același conținut de grăsime (3-3,5%).

Așa cum vom vedea la capitolul "Producția de lapte", conținutul în proteine este de 4-6% din care 75 % cazeină, importantă în producerea brânzei, față de laptele de vacă cu doar 3,3% proteine.

În goana după alimente fără grăsimi putem spune despre grăsimea (lipidele) din laptele de capră că este una din grăsimile care ajută organismul. Grăsimea din laptele de capră este ușor digerabilă deoarece se găsește în lapte sub forma unor particule sferice foarte fine, mult mai fine decât în cazul laptelui de vacă ceea ce îi conferă valori nutritive (hrănitoare) mult mai ridicate decât în cazul laptelui de vacă.

Conținutul în săruri minerale (calciu, fosfor etc.) și vitamine conferă laptelui proprietăți curative (vindecătoare).

Laptele de capră ajută la vindecarea unor afecțiuni pulmonare, dereglări ale procesului de asimilare al hranei (metabolismului), combate anemia și rahitismul.

Foarte important este faptul că poate fi consumat crud, deoarece caprele nu transmit prin lapte o serie de boli pe care le transmit vaca.

1.2.2. Carnea – dietetică

Caprele din rasele mixte, crescute în sistem intensiv pot atinge o greutate corporală medie de 60-70 kg, femele 50-80 kg, iar masculii 80-100 kg.

La rasele locale greutatea corporală ajunge la femele la 40-45 kg, iar masculii ating 50-70 kg.

Comparativ cu ovinele, greutatea carcasei la caprine este de 14,500 kg față de ovine ce au o greutate a carcasei de aproape 15 kg.

Cantitatea de carne din carcasă este de 11 kg în cazul caprelor și de 11,400 kg în cazul ovinelor.

În primele luni de viață, tineretul caprin are un ritm intens de dezvoltare și se pot obține sporuri de 200-400 g.

Carnea de tineret caprin îngrășat până la 6-7 luni este foarte fragedă și gustoasă și nu prezintă gustul și mirosul specific speciei.

1.2.3. Pieile – de foarte bună calitate

Pielea de capra este mult mai valoroasă decât cea de oaie. După îndepărtarea părului și prelucrarea specifică se obține un produs foarte apreciat care poartă denumirea comercială de "chevreau" - șevro. Din pielea de capră se pot confecționa obiecte de îmbrăcăminte, precum și încălțăminte, genți, material pentru tapițerie etc.

Prin tundere se poate obține lâna de capră cunoscută în toată lumea pentru calitatea sa, sub denumirea de mohair.

La unele rase cu lâna foarte fină poate fi valorificat și puful – rezultă materiale textile foarte fine ce se numesc kașmir (după numele rasei).

De la capre pot fi valorificate și unghiile, coarnele sau oasele, fiind folosite pentru obținerea de cleiuri speciale.

1.3. Cât mă costă întreținerea caprelor?

Întreținerea - cheltuieli mici

Caprele sunt animale care nu pun mari probleme în ceea ce privește întreținerea.

De multe ori în drumurile noastre la țară sau la marginea orașelor vedem câte un băiețaș care își paște caprele pe marginea drumului.

Această metodă este la îndemână și dacă ar fi să folosim o vorbă veche și care din păcate îi caracterizează pe români, "merge și așa".

Acesta este un exemplu care ilustrează faptul că aceste animale nu sunt pretențioase, dar nu este cea mai bună soluție. Caprele sunt animale bine adaptate, rustice, rezistente la condiții dificile de mediu (ploi, vânt etc.). Deosebit de important este faptul că se îmbolnăvesc foarte greu de tuberculoză, spre deosebire de bovine (vacii).

Conformația botului și a dentiției le face să valorifice mai bine pășunile. Particularitățile tubului digestiv le conferă posibilitatea de a digera și valorifica mai bine părțile celulozice din hrană (adică furaje de calitate mai slabă).

Nevoia de apă este mai redusă decât în cazul oilor, de aceea rezistă mai bine la temperaturi ridicate.

Sunt animale ce se adaptează perfect atât pășunilor cât și sistemelor de întreținere în stabulație permanentă.

În condițiile în care sunt tratate corespunzător, caprele sunt animale foarte docile, blânde și supuse și se lasă ușor stăpânite și conduse.

Principala problemă a fost prejudecată conform căreia capra este un animal stricător.

Caprele, prin natura lor, sunt vioaie, le place să se cațere și adoră să mănânce lăstarii și mugurii proaspeți ai pomilor.

Pentru marii crescători care dețin sau doresc să pună bazele unei ferme de capre, aceasta nu constituie o problemă, deoarece vor deține suprafețe speciale pentru creșterea acestei specii sau o vor crește în stabulație permanentă (adică într-un spațiu închis special amenajat etc.).

Pentru fermierii care cresc o capră în gospodărie soluția există – un căpăstru din sfoară care să împiedice animalele să

ajungă la înălțimea lăstarilor (mai multe amănunte la capitolul "Creșterea caprelor în sistem gospodăresc").

Caprele preferă spațiile foarte curate și se îmbolnăvesc atunci când regulile de igienă nu sunt respectate.

Pentru a obține produse de calitate este absolut necesar să respectăm regulile de igienă, dar aceasta nu va fi o problema pentru un gospodar.

O fermă de capre poate deveni o afacere de familie rentabilă dacă este bine condusă.

Secretul reușitei rămâne, fără îndoială, o informare completă și corectă asupra ceea ce vrem să întreprindem.

1.4. Cum să scap de mirosul hircin – mirosul specific caprelor?

Mirosul hircin este mai pronunțat la masculi. Acest miros rezultă din amestecul urinei cu usucul (grăsimea de pe părul caprei). Prin respectarea condițiilor de igienă putem evita transmiterea acestui miros cârnii și laptelui.

Țapii necastrați se țin separați de capre.

Mulgătorii trebuie să respecte igiena mulsului (vezi capitolul "Producția de lapte"), iar fermierii regulile de igienă din interiorul adăpostului – schimbarea zilnică sau împrăștierea așternutului, aerisirea adăposturilor, băile caprelor în perioadele călduroase, toaleta ugerului, spălarea mâinilor și a ustensilelor folosite la muls.